

חוג פרשת השבוע במרכז בגין, לע"נ דניאלי זונפלד**1. גמרא גיטין ס. ס:**

דאמר רבי לוי: שמנה פרשיות נאמרו ביום שהוקם בו המשכן, אלו הן: פרשת כהנים, ופרשת לויים, ופרשת טמאים, ופרשת שילוח טמאים, ופרשת אחרי מות ופרשת שתויי יין, ופרשת נרות, ופרשת פרה אדומה.

2. מדרש רבה, במדבר יט, ד

אמר רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי על כל דבר ודבר שהיה אומר הקב"ה למשה אומר לו טומאתו וטהרתו כיון שהגיע לפרשת "אמור אל הכהנים" אמר לו משה רבש"ע אם נטמא זה במה תהא טהרתו לא השיבו באותה שעה נתכרכמו פניו של משה כיון שהגיע לפרשת פרה אדומה אמר לו הקדוש ברוך הוא באותה שעה שאמרתי לך אמור אל הכהנים ואמרת לי אם נטמא במה תהא טהרתו לא השבתיך זו טהרתו "ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת".

3. משנה פרה ג, א

שְׁבַעַת יָמִים קָדָם לְשָׂרְפֵת הַפָּרָה מִפְּרִישֵׁי כֶהֱן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה מִבֵּיתוֹ לְלִשְׁכָּה שְׁעַל פְּנֵי הַבַּיְתָה, צְפוּנָה מְזֻרְחָה, וּבֵית אָבֹן הֵיְתָה נִקְרָאת, וּמִזֵּין עָלָיו כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים מִכָּל חֲטָאוֹת שֶׁהָיוּ שָׁם. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, לֹא הָיוּ מִזֵּין עָלָיו אֶלָּא בְּשְׁלִישֵׁי וּבְשִׁבְעֵי בְּלֶבֶד. רַבִּי חֲנִינָא סָגֵן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר, עַל הַכֶּהֱן הַשּׁוֹרֵף אֶת הַפָּרָה, מִזֵּין כָּל שְׁבַעַת הַיָּמִים. וְעַל שֵׁל יוֹם הַכַּפּוּרִים, לֹא הָיוּ מִזֵּין עָלָיו אֶלָּא בְּשְׁלִישֵׁי וּבְשִׁבְעֵי בְּלֶבֶד.

4. פירוש הרמב"ם שם

מאמרו כהן השורף את הפרה, תדע שכל כהן כשר לשריפתה. אמר יתברך (במדבר יט, ג) ונתתם אותה אל אלעזר הכהן. והוא היה סגן הכהנים בעת ההיא, ואמרו בסיפרא זאת נעשית באלעזר ושאר כל הפרות בין בכהן גדול בין בכהן הדיוט. ולשון התורה בהפרשת אהרן ובניו ז' ימים במקדש והן ז' ימי המלואים, אמר (ויקרא ח, לג) ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים. ואמר אחר זה (ויקרא ח, לד) כאשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם. ואמרו (יומא ב, א) צוה ה' לעשות. זה מעשה פרה, לכפר עליכם. זה מעשה יום הכפורים, ובאה אלינו הקבלה (שם) שכהן השורף את הפרה, וכהן גדול העובד ביום הכפורים יפרשו שבעת ימים קודם זה...

5. גמרא יומא מא:

כי אתא רב דימי א"ר יוחנן שלש לשונות שמעתי אחת של פרה ואחת של שעיר המשתלח ואחת של מצורע אחת משקל עשרה זוז ואחת משקל שני סלעים ואחת משקל שקל ואין לי לפרש.

6. מדרש רבה, במדבר יט, ז

ר' אחא בשם ר' חנינא אמר בשעה שעלה משה למרום שמע קולו של הקדוש ברוך הוא שישב ועוסק בפרשת פרה אדומה ואומר הלכה בשם אומרה ר' אליעזר אומר עגלה בת שנתה ופרה בת שתיים אמר לפניו רבון העולמים יהי רצון שיהא מחלצי אמר לו חייך שהוא מחלציד הה"ד (שמות יח, ד): "ושם האחד אליעזר" שם אותו המיוחד.

7. הקוראן, סורת אל-בקה (הפרה), סא-סח

ונשימם למשל לדור ודור, ולשנינה לצדיקים. (סב) באמר משה אל עמו: ד' צוה אתכם לזבח לו פרה! ויאמרו לו: התלעג לנו? ויאמר: בלעדי, אינני סכל! ויאמרו: התפלל לאדוניך, למען יורנו את משפט הפרה הזאת; ויאמר: אל תהי זקנה מאוד ולא קטנה מאוד, כי אם עודנה באבה, ועשו כאשר צויתם! ויאמרו: התפלל בעדנו אל אלהיך, למען יודיענו את מראה; ויאמר: מראה יהי אדום וצהב, נחמד למראה. ויוסיפו עוד לאמר: התפלל עוד לאדוניך, למען יראנו את מראה, כי פרותינו דומות זאת לזאת; ובלבנו לעשות ככל אשר צוה ד'! ויאמר: אל תהי רזה ממשך בעול ומהשקות את האדמה; תמימה תהיה בלי מום; ויאמרו: כן דברת; ויזבחו את הפרה, וכמעט לא זבחוה. ואם נפש תהרג ולא תדעו מי המכה, אלהיכם יגלה את אשר תכחדו. ונאמר הכו את החלל בעצם הפרה, ואלהיכם יחיה את המת; הוא יראה לכם את נפלאותיו למען תשכילו. אז חזקתם את לבכם כמו אבן ועוד רב ממנו; כי האבנים, מהם יצאו נחלי מים, מהם יבקעו מעיינות מים, מהם יפלו מפחד אל. אמנם אלהים יודע את כל תעשו.

8. משנה פרה ג, ה

לא מְצָאוּ מְשֻׁבָּע, עוֹשֵׂיוֹ מְשֻׁשׁ, מְחֻמָּשׁ, מְאֻרְבָּע, מְשֻׁלָּשׁ, מְשֻׁתָּיִם וּמְאֻחָת. וּמִי עֲשָׂאָם. הָרֵאשׁוֹנָה עֲשָׂה מְשָׁה, וְהַשְּׁנִיָּה עֲשָׂה עֲזָרָא, וְחֻמָּשׁ, מְעֻזָּרָא וְאֵילָף, דְּבַרְי רַבִּי מְאִיר. וְחֻכְמִים אֲוֹמְרִים, שְׁבַע מְעֻזָּרָא וְאֵילָף. וּמִי עֲשָׂאָן. שְׁמַעוֹן הַצַּדִּיק וְיוֹחָנָן כֹּהֵן גְּדוֹל עָשׂוּ שְׁתֵּי שְׁתֵּים, אֶלְיָהוּעִינִי בֶן הַקּוֹף וְחֲנַמְאֵל הַמְּצָרִי וְיִשְׁמַעְאֵל בֶּן פִּיאָבִי עָשׂוּ אַחַת אַחַת.

9. מדרש רבה, במדבר יט, ח

ומפני מה כל הקרבנות זכרים וזו נקבה א"ר איבו משל לבן שפחה שטינין פלטין של מלך אמר המלך תבא אמו ותקנח את הצואה כך אמר הקדוש ברוך הוא תבא פרה ותכפר על מעשה העגל.

10. גמרא קידושין לא.

אמר רב יהודה אמר שמואל שאלו את ר' אליעזר עד היכן כיבוד אב ואם? אמר להם צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד לאביו באשקלון ודמא בן נתינה שמו בקשו ממנו חכמים אבנים לאפוד בששים ריבוא שכר ורב כהנא מתני בשמונים ריבוא והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו ולא ציערו לשנה האחרת נתן הקב"ה שכרו שנולדה לו פרה אדומה בעדרו נכנסו חכמי ישראל אצלו אמר להם יודע אני בכם שאם אני מבקש מכם כל ממון שבעולם אתם נותנין לי אלא אין אני מבקש מכם אלא אותו ממון שהפסדתי בשביל כבוד אבא.

11. סנהדרין קי:

ת"ר דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא שנאמר (במדבר יד, לה) במדבר הזה יתמו ושם ימותו יתמו בעולם הזה ושם ימותו בעולם הבא ואמר (תהלים צה, יא) אשר נשבעתי באפי אם יבואו אל מנוחתי דברי ר"ע

ר"א אומר הן באין לעולם הבא שנאמר (תהלים נ, ה) אספו לי חסידי כורתי בריתי עלי זבח אלא מה אני מקיים אשר נשבעתי באפי באפי נשבעתי וחזרני בי

... ר"ש בן מנסיא אומר באים הן לעולם הבא שנא' (ישעיהו לה, י) ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שבקה ר"ע לחסידותיה שנאמר (ירמיהו ב, ב) הלוך וקראת באזני ירושלים לאמר זכרתי לך חסד נעורידך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה ומה אחרים באים בזכותם הם עצמן לא כל שכן?

12. גמרא בבא בתרא עג. עג:

ואמר רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה קא אזלינן במדברא ואיתלוי בהדן ההוא טייעא דהוה שקיל עפרא ומורח ליה ואמר הא אורחא לדוכתא פלן והא אורחא לדוכתא פלן אמרי ליה כמה מרחקינן ממיא ואמר לן הבו לי עפרא יהיבנן ליה ואמר לן תמני פרסי תנינן ויהיבנן ליה אמר לן דמרחקינן תלתא פרסי אפכית ליה ולא יכילית ליה אמר לי תא אחוי לך מתי מדבר אזלי חזיתניהו ודמו כמאן דמיבסמי וגנו אפרקיד והוה זקיפא ברכיה דחד מינייהו ועייל טייעא תותי ברכיה כי רכיב גמלא וזקיפא רומחיה ולא נגע ביה פסקי חדא קרנא דתכלתא דחד מינייהו ולא הוה מסתגי לן אמר לי דלמא שקלת מידי מינייהו אהדריה דגמירי דמאן דשקיל מידי מינייהו לא מסתגי ליה אזלי אהדרתיה והדר מסתגי לן.

13. מתי מדבר, ביאליק

יִשְׂא הַיִּשְׁיֵשׁ וְאָמַר: "בְּרַךְ שֵׁם אֱלֹהֵי הַמַּאֲמִין!
 חֵי זֶקֶן הַנְּבִיא, כִּי-רָאוּ עֵינַיִךְ אֶת-מִתֵּי הַמַּדְבָּר!
 מִחֲנֵה אֱלֹהִים זֶה, דוֹר קְדוּמִים, עִם נֶאֱדָר בְּעוֹ, עֲתִיק יוֹמִין,
 אֲכֹן עֲז-נֶפֶשׁ וְקִשָּׁה כְּסֻלְעִי עָרַב עִם-זֶה הָיָה:
 הִמְרוּ אֶת-נֶפֶשׁ נְבִיאָם וְגַם בְּאֱלֹהֵיהֶם הִתְגָּרוּ –
 וַיִּסְגְּרָם אֶל-בֵּין הַהָרִים וַיִּפֹּל שְׁנַת נֶצַח עֲלֵיהֶם,
 וַיְצַו אֶת-הַמַּדְבָּר עֲלֵיהֶם וַיִּשְׁמְרָם לְזִכְרוֹן דוֹר דוֹרִים –
 וַיִּנְצֹר אֱלֹהֵי מַאֲמִינָיו מִנְגַע בְּקֶצֶה כְּנָפוֹת כְּסוּתָם!
 וּמַעֲשֵׂה בְּעָרְבֵי שְׁנִטְל חוּט אֶחָד מְצִיצִית כְּנֹף בְּגָדָם –
 וַיִּבְשׂ כָּל-גּוּפוֹ מִיָּד עַד שֶׁהָשִׁיב הָאִשָּׁם לְמִקְוָמוֹ –
 וְהֵם הֵם אַבּוֹת עִם-הַכְּתָבִי."